

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 5Co/520/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1512213521
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 09. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Juraj Považan
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2013:1512213521.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v právnej veci navrhovateľa: Profidebt Slovakia, s.r.o., IČO: 35925922, so sídlom v Bratislave, Mliekarenská ul. č. 10, zast. ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA GUNIŠ & PARTNERS s.r.o., so sídlom v Bratislave, Klincová ul. č. 37/B, IČO: 36862657, proti odporcovi: Z. G., E.. X. X. XXXX, J. I. K. I., I. Q.. Č.. XX, t. č. na neznámom mieste, zastúpený opatrovníkom Danou Patkovou, zamestnankyňou Okresného súdu Bratislava V, za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporcu: Občianske združenie slovenských spotrebiteľov AZ, IČO: 42264154, so sídlom v Skalici, Petrovská ul. č. 10, zast. JUDr. Jozefom Kempom, advokátom v Chorvátskom Grobe, Nám. Josipa Andriča č. 1, o zaplatenie 672,61 Eur s príslušenstvom, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Bratislava V v Bratislave zo dňa 24. júna 2013 č.k. 41C 32/2013-86 takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti týkajúcej sa náhrady trov konania vedľajšieho účastníka na strane odporcu m e n í tak, že vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu náhradu trov konania nepriznáva.
Navrhovateľovi nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Súd prvého stupňa rozsudkom zamietol návrh navrhovateľa, ktorým tento žiadal uložiť odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi 672,61 euro s príslušenstvom, pre námietku premlčania práva dôvodne vznesenú odporcom prostredníctvom ustanoveného opatrovníka. Odporcovi náhradu trov konania nepriznal a navrhovateľovi uložil povinnosť zaplatiť k rukám právneho zástupcu vedľajšieho účastníka titulom trov právneho zastúpenia 59,26 eur a to v lehote do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku.

O náhrade trov konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p., odporcovi ako plne úspešnému účastníkovi však trovy nevznikli, preto súd rozhodol tak, že sa mu ich náhradu nepriznal. Trovy konania si však uplatnil vedľajší účastník v rozsahu trov právneho zastúpenia z tarifnej hodnoty veci 672,61 eur, čo predstavuje podľa § 10 ods. 1 vyhl. č. 655/2004 Z.z. základnú sadzbu tarifnej odmeny za jeden úkon 51,45 eur. Advokát žiadal náhradu celkovo za 2 úkony právnej služby: prevzatie a príprava zastupovania v roku 2012

- 2 -

a spísanie podania k veci samej zo 17.4.2013. Paušálna náhrada výdavkov prislúcha podľa § 16 ods. 3 vyhlášky za úkony z roku 2012 po 7,63 eur a po 7,81 eur za úkony z roku 2013.

Súd prvého stupňa konštatoval, že už z názvu vedľajšieho účastníka vyplýva, že ide o organizáciu zriadenú na ochranu spotrebiteľa, teda jeho cieľom je okrem iného aj kolektívna ochrana spotrebiteľov, zastupovanie spotrebiteľov v súdnych konaniach a vstup do spotrebiteľských sporov v pozícií vedľajšieho účastníka na podporu účastníka, ktorý je spotrebiteľom. Účastník konania, teda aj vedľajší účastník, má právo na náhradu účelne vynaložených trov konania a každý účastník súdneho konania má právo dať sa zastúpiť advokátom. Na druhej strane, ako je zrejmé z mnohých konaní vedených nielen na prvostupňovom súde, tento vedľajší účastník, zastúpený advokátom, vstupuje hromadne do začatých konaní, a jeho prvé podanie spočíva v oznámení o vstupe do konania a v žiadosti o zaslanie

návrhu a v uplatnení trov konania, pričom samotný predmet sporu vôbec nepozná. Úkon príprava a prevzatie zastúpenia je iluzórnym. Z tohto pohľadu a časového sledu vývoja tohto konania súd prvého stupňa preto náhradu trov právneho zastúpenia v rozsahu úkonu prevzatie a príprava veci advokátom, vedľajšiemu účastníkovi nepriznal, keďže ich nepovažoval za účelne vynaložené. Priznal mu ich však v rozsahu úkonu spísania vyjadrenia k žalobe, spolu v sume 59,26 eur (51,45 eur + 7,81 eur). Vedľajší účastník vyhodnotil právo navrhovateľa ako premlčané. Opatrovník odporcu po oboznámení sa s týmto vyjadrením tiež namietal premlčanie práva navrhovateľa, pričom práve táto námietka bola pre konanie relevantná. To znamená, že úkon vedľajšieho účastníka bol vykonaný účelne, keďže odporca sa s ním stotožnil, uzavrel súd prvého stupňa.

Proti tomuto rozsudku v časti týkajúcej sa náhrady trov vedľajšieho účastníka podal včas odvolanie navrhovateľ. Podľa jeho názoru priznanie nároku na náhradu trov právneho zastúpenia vedľajšiemu účastníkovi v konaní je v rozpore s procesnou úpravou vedľajšieho účastníctva a úpravou náhrady trov konania. Náhrada trov v sporovom konaní sa spravuje primárne zásadou úspechu, pri ktorej zákon pripúšťa niektoré výnimky. Z hľadiska výsledku konania, ktorý je rozhodujúci pre aplikáciu § 142 ods. 1 O.s.p. vedľajší účastník nemá vo vzťahu k úspechu či neúspechu účastníka v tomto konaní žiaden vzťah, z právneho predpisu nevyplýva žiadny spôsob usporiadania vzťahov medzi navrhovateľom a vedľajším účastníkom, a teda z rozhodnutia vo veci samej mu neplynie žiadne právo či nárok, ani nie je a nebol spoločne s odporcom povinným na plnenie. Ustanovenie § 93 ods. 4 O.s.p. neznamena vytvorenie ďalšieho „plnohodnotného účastníka“ v konaní, predstavuje len právny rámec postavenia vedľajšieho účastníka z hľadiska dôvodu, pre ktorý tento do konania vstupuje, čo je účelom priznania procesných práv vedľajšiemu účastníkovi. V danom prípade preto nie je možné aplikovať zásadu úspechu v tomto konaní pri rozhodovaní o náhrade trov vedľajšieho účastníka, lebo ten vo veci samej úspešným nebol, jeho postavenie sa rozhodnutím nezmenilo a preto aplikácia ustanovenia § 142 ods. 1 O.s.p. je vylúčená. Úspech vedľajšieho účastníka nie je teda automaticky daný úspechom toho účastníka, popri ktorom vedľajší účastník v konaní vystupuje. Uplatnenie nároku na náhradu trov konania vedľajším účastníkom považoval

- 3 -

5Co 520/2013-108

za v rozpore s dobrými mravmi, keď toto predstavuje výsledok účelovosti jeho postupu a zneužívania ustanovenia § 93 ods. 2 až 4 O.s.p., evidentne motivované snahou o dosiahnutie prospechu titulom uplatnenia náhrady trov konania. V prípade právnickej osoby, ktorej deklarovaný predmet činnosti je ochrana práv spotrebiteľov, sa javí ako dôvodné predpokladať, že na realizáciu takejto činnosti bude dostatočne odborne a personálne vybavená a nebude za dávať právne zastupovať advokátom. Navrhovateľ rovnako namietal, že náklady na zastúpenie občianskeho združenia vystupujúceho na ochranu spotrebiteľa advokátom v žiadnom smere nepredstavujú účelne vynaložené trovy a pre priznanie ich náhrady nie je žiaden právny dôvod. Odvolateľ preto navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti zmenil tak, že náhradu trov právneho zastúpenia vedľajšiemu účastníkovi neprizná.

Vedľajší účastník sa k odvolaniu navrhovateľa písomne nevyjadril.

Odvolací súd preskúmal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 212 ods. 1 a § 214 ods. 2 O.s.p.) v medziach podaného odvolania a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa je dôvodné.

V danom prípade bol návrh navrhovateľa vo veci samej zamietnutý celkom, návrh na začatie konania tak dôvodný nebol ani len v časti.

Vedľajší účastník má principiálne právo na náhradu trov konania, keďže právo na náhradu trov konania vzniklo odporcovi, ktorého v konaní vedľajší účastník podporoval (§ 142 ods. 1 O.s.p.). Avšak vedľajší účastník musí byť uzrozumený s tým, že aj vo vzťahu k nemu bude súd skúmať, či trovy konania boli účelne vynaložené, v danom prípade na ochranu oprávnených záujmov spotrebiteľa.

Vedľajším účastníkom v prejednávanej veci je Občianske združenie slovenských spotrebiteľov AZ, teda združenie podľa § 25 zák. č. 250/2007 Z.z., o ochrane spotrebiteľa. V zmysle tohto ustanovenia je účelom zriadenia takejto právnickej osoby okrem iného podávanie návrhov na začatie konania na správnom orgáne alebo na súde vo veci ochrany práv spotrebiteľov, účasť v konaní v procesnom postavení účastníka konania a tiež zastupovanie spotrebiteľa v konaniach pred štátnymi orgánmi o uplatňovaní jeho práv vrátane náhrady ujmy spôsobenej porušením práv spotrebiteľa na základe plnomocenstva. Predpokladom pre zápis združenia okrem iného je aj to, že združenie aktívne pôsobí v oblasti ochrany spotrebiteľov po dobu najmenej dvoch rokov (§ 25 ods. 3 uvedeného zákona). Z týchto oprávnení združenia potom vyplýva aj požiadavka, aby združenie bolo spôsobilé bez toho, aby muselo byť zastúpené advokátom, poskytovať aktívnu pomoc spotrebiteľovi, a to vrátane kvalifikovanej právnej pomoci. Kvalifikovanosť združenia oprávneného na zastupovanie účastníka

konania (spotrebiteľa) pritom vyplýva nielen z uvedených požiadaviek podmieňujúcich zápis združenia do zoznamu oprávnených osôb na vykonávanie tejto činnosti, ale aj z ďalších právnych úprav (napr. oprávnenia vyplývajúce z § 10 zákona č. 266/2005 Z. z. o ochrane spotrebiteľa pri finančných službách - 4 -

na diaľku, § 10 zákona č. 128/2002 Z. z. o štátnej kontrole vnútorného trhu vo veciach ochrany spotrebiteľa). Reálne napĺňanie dikcie zákona a s tým súvisiace dostatočne kvalifikované personálne a materiálne zabezpečenie v prípade vedľajšieho účastníka v prejednávanej veci je zrejmé aj z jeho základných dokumentov - Stanov občianskeho združenia slovenských spotrebiteľov AZ, resp. jeho internetovej stránky, na ktorej ponúka svoje služby spotrebiteľom.

Súd pri rozhodovaní o náhrade trov konania vedľajšieho účastníka musí prihliadať aj na jeho procesnú aktivitu v tomto konaní. Prvým úkonom jeho zástupcu v tomto konaní bolo oznámenie o vstupe do konania ako vedľajšieho účastníka, pričom je zrejmé, že vedľajší účastník nebol pred tým, ako oznámil svoj vstup do konania, oboznámený s vecou a s predmetom konania, o čom svedčí tá skutočnosť, že zároveň požiadal o doručenie návrhu na začatie konania z prílohami. Ďalším a posledným jeho úkonom bolo vznesenie námietky premlčania práva, teda úkon jednoduchý, ktorý nakoniec ale z hľadiska rozhodovania o veci samej, vzhľadom na formuláciu ustanovenia § 100 ods. 1 vety tretej Občianskeho zákonníka (premlčania sa môže dovoliť len dlžník) nemá žiaden právny význam a následok (najviac ak osvojenie si námietky premlčania odporcom, ako to bolo aj v tomto prípade). Z podania vedľajšieho účastníka tiež nevyplýva, že by tento kontaktoval odporcu a ponúkol mu prípadne pomoc napr. pri zastupovaní v tomto konaní, čo patrí do predmetu jeho činnosti. Rovnako fakt, že vedľajší účastník má sídlo v Skalici, jeho advokát v Chorvátskom Grobe, pričom obaja účastníci konania majú sídlo resp. bydlisko v Bratislave, a konanie prebieha na súde v Bratislave, svedčí o tom, že vstup vedľajšieho účastníka bol len formálnou záležitosťou, pretože profesná organizácia na ochranu spotrebiteľa sídli aj v Bratislave.

Ak združenie už v čase svojej registrácie aktívne pôsobilo v oblasti ochrany spotrebiteľa, znamená to, že už v tomto čase muselo spĺňať základné materiálne a personálne predpoklady na vykonávanie aktívnej činnosti v tejto oblasti. Z obsahu spisu vyplýva, že vedľajší účastník vstúpil do konania bez vyzvania odporcu a teda z vlastného podnetu, v konaní neurobil na prospech odporcu žiaden úkon. Z úradnej činnosti je však známe, že všetky úkony vedľajšieho účastníka po obsahovej aj formálnej stránke predstavujú úkony formulárového a opakujúceho sa charakteru, ktoré vedľajší účastník využíva bez väčších obmien aj v iných súdnych konaniach. Tieto úkony preto odvolací súd vyhodnotil ako úkony, ktoré nevyžadujú rozsiahle právne skúsenosti a na ich realizáciu nie je nutné právne vzdelanie. Možno preto súhlasí s tvrdením odvolateľa, že právne zastúpenie vedľajšieho účastníka nebolo nevyhnutné pre zabezpečenie plnohodnotnej ochrany spotrebiteľa. Aj podľa názoru odvolacieho súdu samotné združenie, ktoré má v predmete svojej činnosti zabezpečovanie tejto ochrany, má mať k dispozícii prostriedky na realizáciu svojho účelu. Ak je cieľom združení na ochranu spotrebiteľa presadzovať oprávnené záujmy spotrebiteľov a právom spotrebiteľa chrániť a presadzovať svoje oprávnené záujmy aj prostredníctvom združení na ochranu spotrebiteľov, musí sa súd, ak sa združenie na ochranu spotrebiteľa zúčastní konania ako vedľajší účastník na strane spotrebiteľa, zaoberať tým, či takéto trovy konania boli účelne vynaložené na ochranu

- 5 -

5Co 520/2013-109

oprávnených záujmov spotrebiteľa. Paušálny vstup Občianskeho združenia slovenských spotrebiteľov AZ do všetkých konaní, v ktorých vystupujú ako navrhovatelia týmto združením označené subjekty, bez ohľadu na stav konania, vôľu spotrebiteľa a účelnosť úkonov vedľajšieho účastníka, nepovažuje ani odvolací súd za dôkaz o vôli združenia naplniť cieľ stanovený v Čl. III Stanov Občianskeho združenia slovenských spotrebiteľov AZ.

Paušálny vstup tohto združenia do konaní, v ktorých pre vstup nebol žiadny dôvod, iba zbytočne navýšil trovy konania, najmä keď sa združenie dalo zastúpiť advokátom, navodzuje dojem, že účelom vstupu nebola ochrana práv konkrétneho spotrebiteľa, ale získanie finančných prostriedkov v podobe náhrady trov právneho zastúpenia.

Rozhodnutie súdu prvého stupňa o trovách teda nepovažoval odvolací súd za vecne správne, z ktorého dôvodu podľa § 220 O.s.p. rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti zmenil a vzhľadom na neúčelnosť vynaložených trov vedľajšiemu účastníkovi náhradu týchto nepriznal.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1, § 142 ods. 1 O.s.p., náhradu trov v odvolacom konaní úspešnému navrhovateľovi priznať nemohol, pre absenciu návrhu na náhradu trov (§ 151 ods. 1 O.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.